

Ліпскі касцёл Дзевы Марыі.

каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь. Касцёл дзейнічае. *А.М.Каласоўская.*

ЛІПСКІ НАРÓДНЫ ХОР. Створаны ў 1956 у в. Ліпск Ляхавіцкага р-на пры сельскім Доме культуры. У 1986 прысвоена званне «народны аматарскі калектыў». Кіраўнікі: А.А.Санько (з 1956), Р.К.Зыбайла (з 1962), А.А.Кабылянская (з 1972), С.В.Дыдышка (з 1976). У складзе хору 20 чал. ва ўзросце ад 34 да 65 гадоў. У рэпертуары: бел. нар. песні «Ліпская сербянка», «Пасею агурочки», «Два галубы», «Ой, у мяне чорныя бровы», «Прадаў ляснік», «І сюды гара, і туды гара», «У агародзе вярба расла»; творы бел. кампазітараў «Ліпск мой дарагі» С.Сазановіча, «Развіталыя», «Наша свята» Э.Сіліцкага, «Застольная» І.Капланава, «Беларусь — імя святое» А.Трацякова, «Дажыначкі», «Родная хата» Л.Захлеўнага, «Вёсачка», «За маладых» М.Алешкі, «Сто гадоў» М.Сацуры і інш. Калектыў — удзельнік абл. фестывалю вак.-харавага мастацтва «Ляці, наша песня», фестывалю-кірмашу «Дажынкi» (г. Ляхавічы, 2013) і інш. *Г.С.Пішчака.*

ЛІПЧЫК Міхаіл Яўстаф'евіч (н. 7.5.1955, г. Глыбокае), беларускі баяніст. Засл. артыст Беларусі (1989). Скончыў Бел. кансерваторыю (1982). З 1980 у Дзярж. нар. аркестры Беларусі імя І.І.Жыновіча, з 1982 у Дзярж. акадэмічным нар. хоры Беларусі імя Г.І.Цітовіча, з 1993 у Бел. ансамблі нар. музыкі «Свята». У 1996—2002 (з перапынкам) у Дзярж. ансамблі тан-

ца Беларусі. Выкананню Л. характэрны высокая тэхнічнасць, эмацыянальнасць, багацце нюансіроўкі.

ЛІРА, старэцкая скрыпка, бандура, кобза, народны струнны музычны фрыкцыённы інструмент. Мае драўляны корпус рознай (прамавугольнай, авальнай) формы, на верхняй дэцы якога нацягнуты 3 жыльняы струны, замацаваныя калкамі. Даўжыня гучальнай часткі 1-й струны рэгулюецца націсканнем на яе 4—5 драўлянымі палачкамі-клавішамі. Пры гэтым астатнія 2 струны вытрымліваюць нязменны ўнісон. Гук узнікае ў працэсе трэння аб струны гладкага плоскага кола, якое прыводзіцца ў рух пры дапамозе жалезнай ручкі. Бел. Л. мае ад 3—5 да 13 клавіш і 3—4 струны. Бурдонныя струны (крайнія) узнаўляюць квінту, а меладычная — настроена ў актаву з ніжнім бурдонам. Пры наяўнасці 4 струн — 2 з іх выконваюць меладычную функцыю. На Л. іграюць седзячы, трымаючы яе на каленях, альбо стоячы (Л. маюцца на рэмені, перакінутым цераз плячо, калкі інструмента зарыентаваны ўлева і з нахілам ад музыканта, з мэтай вярнуць клавішы пасля націскання на ранейшае месца). Своеасаблівая меланхалічнаманатонная, тужлівая гарманічная мелодыя Л. надавала голасу спевака пэўную ўрачыстасць. Сярод звестак аб прафесіях 2-й пал. 17 ст. ўзгадваюцца *лірнік* і жабракі, якія выконвалі духоўныя вершы, псалмы, гіст.,

сац.-быт. песні ў суправаджэнні Л. У наш час інструмент, які значна ўдасканалены (мае храматычны гукарад і дыяпазон у 2 актавы), выкарыстоўваюць прафес. і аматарскія калектывы маст. самадзейнасці. Л. арганічна дапаўняе і пашырае муз. мажымасці сучасных нар. інструм. ансамбляў.

Літ.: Назіна І.Д. Беларускія народныя музычныя інструменты. Мінск, 1997. А.М.Аляхновіч.

ЛІРА-ЭПІЧНАЯ ПАЁМА, жанравая разнавіднасць *паэмы*, у якой арганічна яднаюцца лірычны і эпічны спосабы пазнання і ўвасаблення рэчаіснасці. У л-ры ўзнікненне Л.-э.п. звязваецца з эпохай рамантызму, яго адметнай цікавасцю да асобы творцы. У паэме побач з дамінуючым эпічным пачаткам выяўляецца драм. пафас апаваднання і асабіста-ацэначны светапогляд аўтара-апавадальніка. Узорами Л.-э.п. ў бел. л-ры з'яўляюцца «Песня пра зубра» Міколы Гусоўскага (1522), «Бандароўна», «Магіла льва» Я.Купалы (абедзве 1913), «Новая зямля» (1911—23), «Сымон-музыка» (1911—25) Я.Коласа, «Нарач» (1937) М.Танка, «Сцяг брыгады» (1943), «Цунамі» (1968) А.Куляшова і інш. У 1980—90-я гг. ў жанры Л.-э.п. былі напісаны «Балючая памяць» С.Грахоўскага (1987), «Чорная бэль» С.Законнікава (1989), «Знакі» Ю.Голуба (1990) і інш. Сучасная Л.-э.п. аператыўна адгукаецца на ўсе складаныя і драм. перыпетыі нар. быцця («Няходжанае поле» М.Мятліцкага, 2001; «Ра» А.Бадака, 2003; «Ён» С.Законнікава, 2004; «Жыцень» Л.Дранько-Майсюка, 2006 і інш.). *С.М.Тарасева.*

ЛІРНІК, жабрак-музыка, які выконваў духоўныя вершы, псалмы, гіст., сац.-быт. песні сольна ці ў суправаджэнні *ліры*. Найчасцей гэта быў чалавек з пэўным фіз. недахопам (сляпы, кульгавы і інш.). Яго звычайна суправаджаў хлопчык (або інш. паводыр), якога Л. карміў і апранаў. У 17 ст. ў Беларусі з'явіліся лірніцкія цэхі. У Мінскай губ. Л. ўваходзілі ў